

Vrije Universiteit Brussel kiest resoluut voor Open Source teleleerplatform Dokeos

Datum 01/12/2004 Bijdrage van Koen Vanmeerbeek, Isabel Deprez en Thea Derks (VU Brussel)
(afb. Van Blackboard naar Dokeos)

Blackboard de deur uit! De Vrije Universiteit Brussel durfde de stap aan. Na de eerste euforie vormden stijgende tarieven, leveranciersafhankelijkheid voor realisatie van koppelingen, tegenvallende support, en niet in de laatste plaats de tekortkomingen van Blackboard bij een competentiegericht onderwijsmodel de aanleiding voor deze radicale stap. Na een grondige studie werd gekozen voor Dokeos, een open source ELO. De totale kosten voor de elektronische leeromgeving zijn niet lager, maar door een andere besteding van de middelen (geen licentiekosten, wel één fulltime softwareontwikkelaar) wel "méér waar voor hetzelfde geld".

In den beginne

De Vrije Universiteit Brussel (VUB) begon, ter ondersteuning van haar onderwijsmodel "Competentiegericht leren in flexibel onderwijs" en op vraag van enkele faculteiten, in het academiejaar 2001-2002 op proef met het teleleerplatform Blackboard. Na gunstige ervaringen werd Blackboard toegankelijk gesteld voor de gehele universitaire gemeenschap (circa 10.000 gebruikers). De dienst Onderwijsvernieuwing & OnderwijsServiceCentrum (OSC) zette zich in om naast het beheersaspect ook te investeren in de pedagogische aspecten van het gebruik van het teleleerplatform als aanvulling bij face-to-face onderwijs. Het gebruik van Blackboard groeide gestaag. De behoefte aan een teleleerplatform bleek overduidelijk.

Na de eerste euforie

In de loop van het academiejaar 2002-2003 ontstond de behoefte om een nieuwe toekomstkeuze voor te bereiden. Deze behoefte vloeide voort uit een aantal constatering:

- Hoge en groeiende kosten van licentie en van service agreements van Blackboard,
- afhankelijkheid van Blackboard bij realiseren van koppelingen met interne VUB-systemen (zoals informatiedatabanken) en bij uitbreidingen (zoals e-portfolio),
- gesignaleerde tekortkomingen van het cursusgerichte en docentgestuurde Blackboard bij het vormgeven van interactief en competentiegericht onderwijs,
- negatieve ervaringen met de Blackboard support
- toenemende beschikbaarheid van veelbelovend lijkende open source systemen.

Met open oog: het vergelijkingsproces

Door het Onderwijsvernieuwing & OnderwijsServiceCentrum (OSC), dat instaat voor zowel het centrale teleleerplatform als het onderwijskundig ondersteunen van het competentiegericht onderwijsmodel, werd najaar 2003 een grondig evaluatieproject opgestart. Doelstelling was om tot een weloverwogen advies te komen voor de best mogelijke platformkeuze voor 2004 en volgende jaren voor de VUB en op termijn mogelijk voor de UAB, de Universitaire Associatie Brussel waarin VUB en Erasmushogeschool Brussel partners zijn. Conclusies zijn verkregen via het bijeenbrengen van de uitkomsten van een behoefteanalyse en van een vergelijkende test van teleleerplatformen. De behoefteanalyse is uitgevoerd op basis van gegevens verkregen uit Blackboard docententrainingen, uit het OSC-project "Blackboard en Onderwijsvernieuwing", uit interviews met docenten, uit de helpdesks voor docenten en studenten en uit ervaringen met het technisch en administratief beheer. De functionaliteitanalyse is uitgevoerd aan de hand van een daartoe ontwikkelde vragenlijst rond onderwijsgebruik, technisch- en administratief beheer en implementatie. Een longlist van teleleerplatforms werd opgesteld, waarvoor is gezocht naar commerciële en open source-systemen. Een shortlist werd gevonden via een aantal schifvragen, waaronder vragen naar platformonafhankelijk, schaalbaarheid, collaboratieve functies en kosten.

Keus voor open source systeem Dokeos en e-leeromgeving PointCarré

Uiteindelijk zijn drie systemen in een dieptetest grondig vergeleken. Bij vergelijking van Blackboard en twee open source-systemen: Claroline/Dokeos (verder: Dokeos) en Moodle kwam Dokeos als beste uit de bus:

- Dokeos sluit qua gebruik heel goed aan bij het bestaande teleleerplatform, heeft met Blackboard vergelijkbare functionaliteiten en is in sommige opzichten nog gebruiksvriendelijker dan Blackboard,
- Het Dokeos systeem biedt – in tegenstelling tot Blackboard - goede mogelijkheden voor koppeling met bestaande en in ontwikkeling zijnde VUB-systemen, -Juist vanwege het open source-karakter is Dokeos een op de toekomst gericht systeem. Via eigen ontwikkeling is het mogelijk om tegemoet te komen aan evoluerende behoeften in het onderwijs. Samenwerking in Vlaams verband ligt hierbij voor de hand (UGent gebruikt het Dokeos systeem sinds september 2003),
- De keus voor een open source systeem is coherent met de uitreiking door de VUB van een doctoraat honoris causa aan Richard Stallman, oprichter van de Vrije Software-beweging.

Een financiële analyse toonde aan dat de totale kost van het VUB-teleleerplatform niet zou verminderen: de licentiekosten verdwijnen, maar in plaats daarvan is ten minste één softwareontwikkelaar nodig. Door deze andere besteding van middelen verkrijgen we echter wél een beter teleleerplatform: méér waar voor hetzelfde geld. Voorjaar 2004 werd door de Raad van Bestuur besloten om over te stappen op Dokeos. Daarbij werd tevens het voorgelegde implementatieplan goedgekeurd. Aangezien het Dokeos systeem de basis vormt voor een uitgebreidere e-leeromgeving op maat van de VUB, introduceerden we van meet af aan een bij de VUB passende naam waarbij de keus viel op *PointCarré*. PointCarré als figuur klinkt hetzelfde als Poincaré, waarmee de persoon *Henri Poincaré* bedoeld, die verbonden is met de basisfilosofie van vrijzinnigheid van de VUB.

De ingeslagen weg: eerste stappen

Het OSC-team werd versterkt met een softwareontwikkelaar. Koppelingen met de onderwijsadministratiedatabanken en de paswoordensystemen van het rekencentrum werden op één maand tijd tot stand gebracht. In juni werd een testserver ter beschikking gesteld van de docenten die in tussentijd via allerlei kanalen op de hoogte werden gehouden van de voortgang. Een migratietool die Blackboard-cursussen omzet in Dokeos-cursussen werd ontwikkeld. Trainingen en informatiesessies werden georganiseerd. Uiteindelijk resulteerde dit alles in een vlekkeloze start van het academiejaar (eind september). Momenteel zijn er reeds 6200 gebruikers op het systeem actief. Dagelijks komen er gebruikers bij. Regelmatig worden op vraag van groepen docenten extra trainingen georganiseerd. Administratieve diensten, zoals faculteitssecretariaten vragen ons om meer achtergrond en informatie.

De ingeslagen weg: welke richting uit?

Gesterkt door de succesvolle migratie en de positieve klanken van de gebruikers wordt volop gewerkt aan verbeteringen en gedroomd van uitbreidingen, zoals:

- het nog meer competentiegericht en studentgericht maken van Dokeos,
- een verbeterd content managementsysteem,
- integratie met het in huis ontwikkelde portfolio systeem (gebaseerd op het open source platform Plone/Zope),
- koppeling met gegevens van de dienst leslokalenbeheer,
- tools voor interne kwaliteitszorg.

Personalia

Koen Vanmeerbeek (zie zijn [profiel](#) op deze site) is als Onderwijstechnoloog verbonden aan het Onderwijsvernieuwing en OnderwijsServiceCentrum (OSC) van de Vrij Universiteit Brussel. Thea Derks ([profiel](#)) is als Coördinator Onderwijsvernieuwing verbonden aan dezelfde instelling, en ook Isabel Deprez ([profiel](#)) werkt bij het OSC, als onderwijskundige projectmedewerker.

Gerelateerde artikelen op deze site

Zie Dossier E-learning en Open Source

Meer info

- [Rapport: Van Blackboard naar Pointcarré](#)

Meer documenten en info op:

- [Onderwijsvernieuwing & OnderwijsServiceCentrum VUB](#)
- [Contact OSC VUB](#)
- [Dokeos](#)

Bijlage(n)

[Rapport: Van Blackboard naar PointCarre \(pdf\)](#) (450 KB)

[Van Blackboard naar Dokeos](#) (35 KB)

Bron: <http://elearning.surf.nl>
nu is deze site te vinden op www.surfspace.nl